

Peter Cuijpers

Boetepredikers zijn niet populair

Lukas 3:1-20

Adderengebroad

Wat zou er gebeuren als een voorganger of predikant de toon zou aanslaan van Johannes de Doper? *'Adderengebroad'* noemde hij de menigten. Die mensen waren helemaal vanuit Jeruzalem naar de Jordaan gekomen. Ze toonden dus een zekere bereidwilligheid om zich te bekeren, anders zouden ze niet de moeite hebben genomen om Johannes op te zoeken. Vandaag zouden wij God op onze blote knieën danken, als zoveel mensen de moeite zouden nemen om te komen luisteren naar het evangelie! Ze gaven zich zoveel moeite, maar

kregen toch allerlei bedreigingen te horen: *'Wie heeft u een aanwijzing gegeven om de komende toorn te ontvluchten?'* (vs. 7).

Ik denk dat een dominee die zulke bedreigingen vandaag tot zijn beminde gelovigen zou richten direct moeilijkheden zou krijgen met zijn kerkenraad. Snel zou hij op het matje worden geroepen met de vermaning: 'Zo mag je niet meer preken, je jaagt de mensen de kerk uit.' En die bezorgdheid om vooral geen mensen de kerk uit te jagen kan ik best begrijpen. Wij zijn zo'n harde toon niet meer gewend, en de

mensen pikken het eenvoudig niet meer. Maar betekent dit dan dat we zo laagdrempelig moeten worden dat zonde geen zonde meer genoemd mag worden? Een broeder uit een evangelische gemeente vertelde bezorgd dat het onderwerp 'ongetrouwd samenwonen' in zijn gemeente niet meer ter sprake mocht komen. Het geval deed zich voor dat een jong stel dat ongetrouwd samenwoonde, de gemeente al geruime tijd bezocht. Zij namen deel aan het avondmaal en waren volop betrokken bij de dienst. Toen de broeder vroeg of dit wel kon, werd hem opgedragen om te zwijgen!

Bekeer u

De oproep tot bekering is echter het uitgangspunt van de blijde boodschap (vgl. Matt. 3:2; 4:17). Gods liefde gaat uit naar zondaars; en wat iemand ook op zijn kerfstok heeft, hij of zij mag de uitgestoken hand van God met beide handen vastpakken. Er is echter één voorwaarde: hij moet zich bekeren en een nieuw leven beginnen (vgl. Luk. 15:1-7).

Een preek moet iemand dan ook veranderen. Na een goede preek zouden de toehoorders niet onveranderd mogen zijn. Het moet ergens pijn doen en het geweten wakker schudden: *'Breng dan vruchten voort, de bekering waardig'* (vs. 8). Wij moeten niet bij onszelf zeggen: *'Wij hebben Abraham tot vader'*. Dan denken we dat het wel goed zit. Zoiets als: Ik kom uit een gelovig gezin en ga naar de kerk. Maar wij moeten onszelf afvragen: Is mijn leven in overeenstemming met de belijdenis dat ik een kind van God ben? Zo niet, op welk terrein moet ik mij dan bekeren¹? (vs. 11-14). Er bestaat zoiets als vrome beroepsblindheid. Kijk eerlijk in de spiegel die je wordt voorgehouden, vraag je af wat eraan schort in je leven en doe er dan iets aan (vgl. Jak. 1:22-25).

¹ *'Je bekeren'* (Gr. *epistrophe* = *omkeren of terugkeren*, zoals bijv. in Hand. 15:19 en 1 Thess. 1:9). Bedoeld wordt: zich omkeren naar God toe (en geloven dat de Heer Jezus voor je zonden gestorven is). Maar Johannes de Doper en de Heer Jezus bedoelden nog iets anders met *'Bekeer u'* (Matt. 3:2; 4:17). Zij gebruikten niet het Griekse woord *epistrophe*, maar *metanoeo*, d.i. een verandering van denken. Zij richtten zich niet tot ongelovige heidenen, maar tot het volk van God, mensen die beleden dat ze Abraham tot vader hadden. *'Metanoeo'* spreekt van een innerlijke verandering, het gaat namelijk om zelfveroordeling en berouw over je zonden.

Liefdeloos?

Boetepredikers krijgen wel eens het verwijt dat ze liefdeloos zijn. Preken over berouw en bekering jaagt de mensen alleen maar de kerk uit! Natuurlijk is het niet wijs van een prediker om alleen maar klaagliederen te zingen, soms moet hij ook op de fluit spelen (Luk. 7:32), maar dat is hier helemaal niet aan de orde. Het is geen liefdeloosheid om mensen op te roepen berouw te hebben over hun zonden en zich te bekeren. Integendeel, het is juist liefde om hen erop te wijzen dat er ook zoiets is als de doop met vuur (vs. 16b). Dat heeft niets te maken met het vuur dat de Heilige Geest in ons zou ontsteken², maar met het oordeel van God, zoals ook blijkt uit het verband. De 'doop met vuur' wil zeggen dat de Heer Zijn dorsvloer door en door zal zuiveren. De tarwe (de gelovigen) worden in Zijn schuur gebracht, maar het kaf (ongelovigen en naamchristenen) zal Hij met onuitblusbaar vuur verbranden (vs. 17).

Monddood gemaakt

'Met nog vele andere vermaningen dan verkondigde hij aan het volk het evangelie' (vs. 18).

Ja, Johannes was een echte boeteprediker. Hij stelde het kwaad duidelijk aan de kaak, en daarbij maakte hij geen onderscheid tussen personen (vs. 19). Herodes liet zich dit echter niet gezeggen en liet Johannes in de gevangenis opsluiten (vs. 20). Later gaf hij opdracht hem te onthoofden (Matt. 14:1-12).

Net als Herodes willen velen liever niet geconfronteerd worden met boetepredikers, die de zonde bij de naam noemen en de mensen oproepen zich te bekeren. Boetepredikers worden in de christenheid niet meer gevraagd. Wij leven dan ook in de tijd waarvan Paulus heeft gezegd dat men zich liever het gehoor laat strelen (2 Tim. 4:3).

² Het pinksterlied *'O Christus, doe Uw vuur ontbranden van oost tot west, van zuid tot noord; dan weten weldra alle landen, dat U de wereld toebehoort'* getuigt van een oprecht en diep verlangen naar de heerschappij van de Heer, maar Bijbels is het niet!

